

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME.

PETI ODDELEK

ZADEVA ZAVODNIK PROTI SLOVENIJI

(pritožba št. 53723/13)

SODBA

STRASBOURG,

21. maj 2015

*Ta sodba bo postala dokončna v okoliščinah, navedenih v drugem odstavku 44. člena konvencije.
Mogoči so uredniški popravki.*

V zadevi **Zavodnik proti Sloveniji**

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Mark Viliger, *predsednik*,
Angelika Nußberger,
Boštjan M. Zupančič,
Ganna Yudkivska,
Vincent A. De Gaetano,
Helena Jaderblom, Aleš
Pejchal, *sodniki*,

in Claudia Westerdiek, *sodna tajnica oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 14. aprila 2015,
izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 53723/13) proti Republiki Sloveniji, ki jo je po 34. členu Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 25. maja 2010 vložil slovenski državljani Stanislav Zavodnik (v nadaljnjem besedilu: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopala A. Grad Pečnik, odvetnica iz Celja. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala V. Klemenc, državna pravobranilka.

3. Pritožnik se je na podlagi 6. člena konvencije pritožil, da je bil niz stečajnih postopkov nepošten. Na podlagi 6. in 13. člena konvencije se je tudi pritožil zaradi predolgega trajanja postopkov in neučinkovitosti notranjopravnih sredstev s tem v zvezi.

4. 16. decembra 2010 je bila vlada obveščena o pritožbi.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

5. Pritožnik je bil rojen leta 1938 in živi v Ravnah na Koroškem.

6. Leta 1993 ga je njegov nekdanji delodajalec, podjetje Z. R., premestilo v drugo podjetje.

A. Postopek delovnega spora in postopek izvršbe

7. 20. aprila 1993 je pritožnik sprožil postopek proti podjetju Z. R. pred Sodiščem združenega dela v Mariboru, v katerem se je pritožil zaradi svoje premestitve.

8. 28. junija 1994 je konvencija začela veljati za Slovenijo.

9. Septembra 1995 je bila pritožnikova zadeva prenesena na oddelek mariborskega delovnega sodišča v Slovenj Gradcu.

10. Od februarja 1996 do marca 1997 je sodišče opravilo pet obravnav.

11. 13. marca 1997 je Delovno sodišče v Mariboru ugotovilo, da premestitev pritožnika nikoli ni začela veljati in da se je njegovo delovno razmerje s toženo stranko nadaljevalo. Delovno sodišče je podjetju Z. R. odredilo, da mora pritožnika ponovno zaposliti ter mu izplačati plačo in pripadajoče ugodnosti od dneva njegove premestitve. V preostalem delu je pritožbo zavrnilo. Pritožnik se je pritožil.

12. V odločbi z dne 16. aprila 1999 je slovenski Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje priznal pravico pritožnika do pokojnine od 1. februarja 1999. Njegovo delovno razmerje s podjetjem Z. R., ki ga na ta dan še vedno ni ponovno zaposlilo, je zato prenehalo.

13. 17. junija 1999 je Višje delovno in socialno sodišče potrdilo sodbo z dne 13. marca 1997, ki je tako postala pravnomočna.

14. Ker podjetje Z. R. ni izvršilo sodbe sodišča, je pritožnik 6. aprila 2000 sprožil postopek izvršbe pred Okrajnim sodiščem v Slovenj Gradcu.

15. 12. julija 2000 je sodišče začasno ustavilo postopek izvršbe do končne rešitve stečajnega postopka, ki se je medtem začel proti podjetju Z. R. (glej spodaj).

16. 3. februarja 2005 se je sodišče odločilo, da konča postopek izvršbe, ker so bile terjatve pritožnika priznane v stečajnem postopku. Sklep je postal pravnomočen 22. februarja 2005.

B. Stečajni postopek

17. 5. julija 2000 se je Okrožno sodišče v Slovenj Gradcu odločilo, da sproži stečajni postopek proti podjetju Z. R.

18. 31. maja 2000 je pritožnik prijavil terjatev v stečajnem postopku in zahteval plačilo 2.000.000 slovenskih tolarjev (SIT, približno 8.346 evrov (EUR)) v skladu s sodbo z dne 13. marca 1997 (glej 11. odstavek zgoraj).

19. 11. oktobra 2000 je sodišče opravilo prvo glavno obravnavo, da bi pregledalo terjatve, ki so jih vložili upniki. Odločeno je bilo, da odbor upnikov ne bo imenovan. Po besedah pritožnika sta tako stečajni upravitelj kot stečajni senat njemu in njegovemu sinu U. Z., ki ga je zastopal, zagotovila, da ju bodo obveščali o vsakem napredku v zadevi, zlasti o narokih za obravnave v zvezi z razdelitvijo stečajne mase. Istega dne je stečajni senat priznal del pritožnikovih terjatev, v zvezi s preostalimi terjatvami pa ga je napotil na pravdni postopek. Pritožnik se je pritožil.

20. 5. decembra 2000 je Višje sodišče v Mariboru ugodilo pritožnikovi pritožbi in spremenilo sklep okrožnega sodišča ter naložilo stečajnemu upravitelju, da sproži postopek v zvezi s spornim delom pritožnikove terjatve.

21. 22. januarja 2000 je uradni stečajni upravitelj sprožil postopek pred Okrožnim sodiščem v Slovenj Gradcu in zahteval, naj ugotovi, da sporni del pritožnikove terjatve ne obstaja.

22. 20. junija 2001 je stečajni upravitelj sporočil stečajnemu senatu, da je zaključek postopka odvisen od zaključka stečajnega postopka v zvezi s podjetjem T, ki ga je upravljalo podjetje Z. R. Pričakovati je bilo, da se bo velik del premoženja podjetja T prenesel nazaj na podjetje Z. R., vključno s hotelskim in zdraviliškim kompleksom R. V. Stečajni upravitelj je presodil, da dokler to ni izvedeno, nepremičnine, ki so na voljo za prodajo, ne bi pokrile niti stroškov stečajnega postopka.

23. 8. aprila 2003 je stečajni upravitelj umaknil svojo terjatev do pritožnika.

24. Posledično je 5. maja 2004 Okrožno sodišče v Slovenj Gradcu ustavilo pravdni postopek.

25. 1. februarja 2005 je stečajni upravitelj sprejel pritožnikovo terjatev v polnem znesku.

26. 18. februarja 2005 je pritožnik zahteval plačilo svoje terjatve.

27. Stečajni upravitelj je v rednih poročilih, ki jih je pošiljal stečajnemu senatu med letoma 2004 in 2006, poudarjal, da je zaključek tega postopka odvisen od zaključka stečajnega postopka v zvezi s podjetjem T, kar pa je bilo spet odvisno od denacionalizacijskih postopkov, ki so potekali v zvezi s hotelskim kompleksom R. V.

28. Leta 2006 je bilo lastništvo hotelskega kompleksa R. V. preneseno na družbo Z. R. V skladu s poročili stečajnega upravitelja do konca denacionalizacijskega postopka ni bilo mogoče prodati tega kompleksa.

29. 24. oktobra 2007 je bil denacionalizacijski postopek pravnomočno končan.

30. 16. aprila 2008 je stečajni senat odredil prodajo hotelskega kompleksa R. V.

31. Na javni dražbi, ki je potekala 18. maja 2008, je bil hotelski kompleks R. V. prodan za 501.426 EUR. Poročila o tej prodaji so bila objavljena na spletni strani Bajta.si, na portalu za računovodje Računovodja.si, na spletni strani Slovenske tiskovne agencije in v dnevnem finančnem časopisu *Finance*.

32. 17. junija 2008 je stečajni upravitelj predložil sodišču osnutek predloga o glavni razdelitvi stečajne mase. Predlagal je tudi, naj sodišče izda sklep o prednostnem plačilu terjatve prvega upnika F. F. glede odškodnine za škodo, nastalo pri delu, ki je bila priznana s sodno odločbo.

33. 19. junija 2008 je Okrožno sodišče v Slovenj Gradcu izdalo sklep o odškodnini, ki se izplača F. F., in ga objavilo na oglasni deski sodišča.

34. 30. junija 2008 je stečajni senat okrožnega sodišča potrdil osnutek predloga o razdelitvi stečajne mase podjetja v stečaju med devetnajst preostalih upnikov. Predlagano je bilo, da vsak od njih prejme 2,85 % terjatve, priznane v postopku, kar je pri pritožniku znašalo 237,86 EUR. Sodišče je razpisalo narok za naslednjo obravnavo za 10. septembra 2008, da bi potrdilo razdelitev stečajne mase.

35. Istega dne, 30. junija 2008, je okrožno sodišče objavilo svoj sklep in obesilo obvestilo o obravnavi na sodno oglasno desko. Upnike je obvestilo, da lahko vložijo ugovore v zvezi s predlogom o razdelitvi na sami obravnavi ali pa pisno pred obravnavo.

36. 11. julija 2008 je bilo obvestilo o obravnavi, skupaj z datumom in krajem, objavljeno v uradnem listu.

37. 10. septembra 2008 je okrožno sodišče opravilo obravnavo o razdelitvi stečajne mase in potrdilo predlog stečajnega upravitelja o tej razdelitvi. Sklep je bil 11. septembra 2008 objavljen na sodni oglasni deski in ga je bilo mogoče izpodbijati v osmih dneh.

38. Ker zoper sklep z dne 10. septembra 2008 ni bila vložena nobena pritožba, je 20. septembra 2008 postal pravnomočen.

39. Nekaj tednov pozneje je pritožnik izvedel, da je bil sklep o razdelitvi že izdan. 24. novembra 2008 je poslal pismo okrožnemu sodišču in ga prosil, da mu vroči sklep z dne 10. septembra 2008, tako da bo lahko proti njemu vložil pritožbo.

40. Okrožno sodišče je v odgovoru z dne 27. novembra 2008 pozvalo pritožnika, naj navede, ali naj njegovo pismo šteje kot pritožbo zoper zgoraj navedeni sklep.

41. Istega dne se je sodišče odločilo, da postopek konča. Odločilo je še, da je treba znesek, dodeljen pritožniku, deponirati pri sodišču, ker ga je pritožnik zavrnil.

42. 3. decembra 2008 je pritožnik spremenil svojo vlogo v skladu s poizvedbo sodišča z dne 27. novembra 2008, v kateri je navedel, da se pritožuje zoper sklep z dne 10. septembra 2008 (glej 37. točko zgoraj).

43. 4. decembra 2008 se je pritožnik pritožil zoper sklep z dne 27. novembra 2008 o koncu stečajnega postopka (glej 41. točko zgoraj). Trdil je, da ni bil pravilno obveščen o obravnavi 10. septembra 2008 glede razdelitve stečajne mase (glej 37. točko zgoraj) in da je nemogoče pričakovati, da bo osem let sledil obvestilom, ki so objavljena na sodni oglasni deski, in prebral vse uradne liste, da bi bil obveščen o napredovanju postopka. Poleg tega je trdil, da bi mu moral biti v stečajnem postopku dodeljen celoten zahtevani znesek, saj je bil v tem postopku prednostni upnik tako kakor tudi vsi drugi zaposleni, ki jim je podjetje dolgovalo zaostale plače.

44. 18. decembra 2008 je Okrožno sodišče v Slovenj Gradcu, ob upoštevanju pritožnikovih vlog z dne 24. novembra in 3. decembra kot pritožb zoper sklep z dne 10. septembra, zavrnilo pritožbo kot prepozno vloženo.

45. 29. decembra 2008 je pritožnik vložil pritožbo zoper zgoraj navedeni sklep. Trdil je, da ni bil pravilno obveščen o stečajnem postopku, da bi moral biti obravnavan kot prednostni upnik in da bi moralo stečajno sodišče *po uradni dolžnosti* presoјati o tem, ali so bile njegove terjatve pravilno razvrščene, in mu dodeliti celoten zahtevani znesek.

46. 4. maja 2009 je Višje sodišče v Mariboru zavrnilo pritožbo pritožnika zoper sklep z dne 27. novembra 2008 (glej 41. točko), ker je menilo, da bi moral izpodbijati razvrstitev svojih terjatev na obravnavi pred sodiščem prve stopnje. Sodišče je ob sklicevanju na 164. člen Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (glej 51. točko spodaj) še sklenilo, da je bila obravnava o razdelitvi stečajne mase razpisana pravilno.

47. 22. junija 2009 je Višje sodišče v Mariboru zavrglo pritožbo pritožnika zoper sklep z dne 18. decembra 2008.

48. 17. julija 2009 je pritožnik vložil ustavno pritožbo zoper sklepe višjega sodišča z dne 4. maja in 22. junija 2009, v kateri je vsebinsko ponovil svoje pritožbe pred nižjimi sodišči.

49. 4. decembra 2009 je ustavno sodišče zavrnilo pritožnikovo ustavno pritožbo.

II. UPOŠTEVANI DOMAČA ZAKONODAJA IN PRAKSA

A. Zakonodaja in praksa glede stečajnih postopkov

50. Glede zakonodaje in prakse v zvezi s stečajnim postopkom glej *Sedminek proti Sloveniji*, št. 9842/07 §§ 31–33, 24. oktober 2013.

51. 164. člen Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (ki je veljal do 1. oktobra 2008), se glasi:

»(1) Upniki se vabijo na narok za obravnavanje osnutka za glavno razdelitev z oklicem, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije najmanj 30 dni pred narokom in nabije na oglasno desko sodišča. V oklicu stečajni senat upnike seznani tudi, kje in kdaj lahko vpogledajo osnutek za glavno razdelitev.

(2) Stečajni senat lahko glede na okoliščine primera odredi, da se oklic objavi tudi v sredstvih javnega obveščanja.«

52. 165. člen zakona se glede tega glasi:

»(1) Na naroku za obravnavanje osnutka za glavno razdelitev lahko upniki navajajo svoje ugovore k osnutku.

...

(4) Sklep o glavni razdelitvi se vroči stečajnemu upravitelju in nabije na oglasno desko sodišča.«

53. V skladu s 160. členom zakona so bili zahtevki načeloma plačani sorazmerno iz stečajne mase. Vendar pa je v 2. točki 160. člena navedeno, da so bile naslednje vrste terjatev obravnavane kot prednostne ali zavarovane terjatve ter jim je bilo zato treba dati prednost in jih plačati skupaj s stroški stečajnega postopka: plače in nadomestila plač za zadnje tri mesece pred začetkom stečajnega postopka; odškodnine za poškodbo pri delu, ki jo je delavec utrpel pri dolžniku, ter za poklicne bolezni; nadomestila plač za čas neizrabljenega rednega letnega dopusta za tekoče koledarsko leto; odpravnine v višini in pod pogoji za presežne delavce.

54. V skladu s 13. členom tega zakona je treba pritožbe zoper sklepe stečajnega sodišča vložiti v osmih dneh po objavi sklepa na oglasni deski sodišča.

B. Zakon o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja

55. Za podrobno predstavitev Zakona o varstvu pravice do sojenja brez nepotrebne odlašanja (»zakon iz leta 2006«) glej *Žunič proti Sloveniji* (sklep), št. 24342/04, 16.–26. odstavek, 18. oktober 2007), in *Žurej proti Sloveniji* (sklep) (št. 10386/03), 16. marec 2010).

56. Za domačo prakso v zvezi z uporabo zakona iz leta 2006 v okviru stečajnega postopka glej *Sedminek proti Sloveniji*, navedeno zgoraj, 34. odstavek.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 6. ČLENA KONVENCIJE GLEDE NEPOŠTENOSTI POSTOPKA

57. Pritožnik se je pritožil, da ni bil pravilno obveščen o obravnavi 10. septembra 2008 ali o sklepu, ki ga je tega dne izdalo sodišče. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glede tega glasi:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... pravično ... v razumnem roku odloča ... sodišče.«

A. Sprejemljivost

58. Sodišče ugotavlja, da ta pritožba ni očitno neutemeljena v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Prav tako ugotavlja, da ni nesprejemljiva niti iz katerih koli drugih razlogov. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

1. Navedbe strank

(a) Pritožnik

59. Pritožnik se je pritožil, da mu niti obvestilo sodišča o obravnavi glede razdelitve stečajne mase niti njegov sklep z dne 10. septembra 2008 nista bila vročena osebno. To mu je onemogočilo, da bi sodeloval pri obravnavi, in mu odvzelo možnost, da vloži pritožbo v predpisanem roku. Trdil je, da se objava obvestila na oglasni deski sodišča in objava v uradnem listu ne moreta šteti za ustrezen način obveščanja upnikov v tem postopku.

60. Pritožnik je menil, da je bilo nerazumno in nesorazmerno pričakovati, da se bo osem let redno vozil v drugo mesto, da bi pregledal oglasno desko sodišča, ali da bo kupil ali si izposodil vsako izdajo uradnega lista, da ne bi zamudil kakšnega obvestila sodišča o zadevnem postopku. V zvezi s tem je poudaril, da več let ni bilo nobenega napredka pri postopku, da je starejša oseba in da mu je stečajni upravitelj oktobra 2000 zagotovil, da ga bo obveščal o vsakem napredku pri zadevi in o vseh razpisanih obravnavah (glej 19. točko zgoraj).

61. Poleg tega pritožnik ni sprejel razlage, da bi se mora seznaniti z napredkom v postopku iz medijskih poročil o prodaji hotelskega kompleksa R. V. (glej 31. točko zgoraj). Poudaril je, da splošna javnost ne bere teh medijev: – prvi medij je bil spletni časopis, ki ga izdaja regionalno kulturno društvo; drugi medij je bila specializirana internetna platforma za računovodje; tretji medij je bila spletna stran Slovenske tiskovne agencije, ki je služila drugim medijem in ne splošni javnosti; in četrti

je bil časopis za poslovneže. Poleg tega glede na to, da je starejša oseba, sploh ni znal uporabljati računalnika ali dostopati do interneta.

62. Pritožnik je tudi trdil, da obveščanje o obravnavi z redno pošto glede na to, da je bilo v stečajnem postopku zgolj devetnajst upnikov, ne bi bilo drago in ne bi bistveno prispevalo k dolžini postopka.

63. Končno je tudi zatrjeval, da ni vztrajal pri imenovanju odbora upnikov na obravnavi oktobra 2000 zato, ker je stečajni upravitelj upnikom svetoval, da imenovanje odbora ni priporočljivo zaradi nizke vrednosti stečajne mase, saj bi zgolj prispevalo k stroškom postopka (glej 19. točko zgoraj).

(b) Vlada

64. Vlada se je sklicevala na sodno prakso Sodišča o dopustnih omejitvah pravice do dostopa do sodišča. Poudarila je, da določitev postopkovnih pravil spada v pristojnost državnih organov, in spomnila Sodišče, da je njegova naloga omejena na presojo, ali je zadevna ureditev smiselna, ali ima zakonit cilj in ali je bilo sorazmerje med uporabljenimi sredstvi in ciljem, ki se poskuša doseči, razumno (glej zlasti *Ashingdane proti Združenemu kraljestvu*, 28. maj 1985, 57. odstavek, serija A št. 93).

65. Vlada je še poudarila, da si je zakonodaja o vročanju sodnih dokumentov (glej 51. točko zgoraj) prizadevala zagotavljati učinkovitost stečajnih postopkov. Trdila je, da bi bilo nemogoče zahtevati osebno vročitev sodnih dokumentov v teh postopkih, ker je včasih vključenih veliko strank. Taka zahteva bi lahko ovirala postopke, jih nesorazmerno podaljšala in zmanjšala njihovo učinkovitost. Poleg tega je imela večina držav članic Sveta Evrope podobna pravila. Čeprav nekatere države članice zagotavljajo dodatno osebno vročitev, se je štelo, da je vročitev opravljena, ko je bil dokument objavljen na oglasni deski sodišča, vpisan v zbirke podatkov zaradi insolventnosti in objavljen v njihovih uradnih listih ali javnih časopisih.

66. Vlada je izpodbijala trditve pritožnika, da je zaupal zagotovitom stečajnega upravitelja o tem, da ga bo obveščal o postopkih (glej 63. točko zgoraj). Poudarila je, da bi pritožnik moral vedeti, da zakon ne določa te obveznosti, in da je pravi način obveščanja strank o postopkovnih korakih v stečajnem postopku prek oglasne deske sodišča in objave v Uradnem listu.

67. Vlada je zavrnila trditev pritožnika, da bi se moral redno voziti na sodišče več let, z utemeljitvijo, da bi ga morala opozoriti o napredku v postopku poročila o prodaji hotelskega kompleksa R. V. v medijih (glej 31. točko zgoraj). Po objavi poročil o tej prodaji bi pritožnik lahko razumno pričakoval neki napredek v stečajnem postopku.

68. Nazadnje je vlada trdila, da je pritožnik odgovoren za to, da ni izrabil možnosti sodelovati v postopku z izvolitvijo članov odbora upnikov, ker ni zahteval imenovanja odbora na obravnavi, ki je potekala oktobra 2000 (glej 19. točko zgoraj).

2. Presoja Sodišča

a) Splošna načela

69. Pritožnik je zatrjeval, da mu je sodišče s tem, ko mu ni osebno vročilo sodnega poziva in sklepa, izdanega na obravnavi 10. septembra 2008, preprečilo učinkovito sodelovati pri obravnavi in vložiti pritožbo v predpisanem roku. Sodišče mora tako preučiti, ali so ta dejstva okrnila pritožnikovo pravico do dostopa do sodišča.

70. Prvi odstavek 6. člena konvencije ne določa posebne oblike vročitve dokumentov (glej *Bogonos proti Rusiji (sklep)*, št. 68798/01, 5. februar 2004), vendar pa splošno pojmovanje poštenega sojenja, ki vključuje temeljno načelo, da mora biti postopek kontradiktoren (glej *Ruiz-Mateos proti Španiji*, 23. junij 1993, 63. odstavek, serija A št. 262), zahteva, da morajo imeti vse stranke pravnega postopka možnost biti seznanjene s stališči, ki jih vložijo nasprotna stran, da lahko vložijo svoje pripombe k tem stališčem ali dokaze, ki jih je navedla nasprotna stranka, da bi vplivale na odločitev sodišča (glej *Lobo Machado proti Portugalski*, 20. februarja 1996, 31. odstavek, *Poročila o sodbah in sklepih 1996-I*). Če se sodni dokumenti, vključno s povabili na obravnavo, ne vročijo osebno, to lahko pritožniku onemogoči, da se brani v postopku (glej *Ozgur-Karaduman proti Nemčiji (sklep)*, št. 4769/02, 26. junija 2007; *Weber proti Nemčiji (sklep)*, št. 30203/03, 2. oktobra 2007; in *Dilipak in Karakaya proti Turčiji*, št. 7942/05 in 24838/05, 76. odstavek, 4. marec 2014).

71. Poleg tega pravica do dostopa do sodišča vključuje upravičenost do prejemanja ustreznih obvestil o sodnih odločbah in sklepih, zlasti v primerih, pri katerih se lahko vložijo pritožbe v določenem roku (glej, *med drugim, Hennings proti Nemčiji*, 16. december 1992, 26. odstavek, serija A št. 251-A; *Bogonos (sklep)*, navedeno zgoraj; *Sukhorubchenko proti Rusiji*, št. 69315/01, 50.–54. odstavek, 10. februar 2005; *Mikulova proti Slovaški*, št. 64001/00, 52.–58. odstavek, 6. december 2005, in *Weber (sklep)*, navedeno zgoraj).

72. Sodišče še ponovno poudarja, da pravica dostopa do sodišča ni absolutna, ampak je lahko predmet omejitev (glej *Ashingdane*, navedeno zgoraj, 57. odstavek). Poleg tega 6. člen zahteva od držav in jim omogoča, da organizirajo svoj sistem tako, da so mogoči hitri in učinkoviti sodni postopki. Vendar pa zgoraj navedena določba daje poudarek tudi splošnejšemu načelu pravičnega sojenja (glej, *mutatis mutandis, Süßmann proti Nemčiji*, 16. september 1996, 57. odstavek, *Poročila 1996-IV*).

73. Pri določanju teh postopkovnih predpisov države pogodbenice uživajo neko polje proste presoje. Medtem ko je končna odločitev glede upoštevanja zahtev konvencije v rokah Sodišča, pa ni del njegove naloge nadomestiti presojo državnih organov s katero koli drugo presojo o tem, kaj bi bila najboljša politika na tem področju. Vendar pa uporabljene omejitve posamezniku ne smejo omejiti dostopa na način ali v obsegu, ki bi prizadel samo bistvo pravice. Poleg tega omejitev pravice dostopa do sodišča ni združljiva s prvim odstavkom 6. člena, če nima legitimnega cilja in ni razumnega odnosa sorazmernosti med uporabljenimi sredstvi in ciljem, ki se poskuša doseči (glej *Ashingdane*, navedeno zgoraj, 57. odstavek; *Fayed proti Združenemu kraljestvu*, 21. september 1994, 65. odstavek, serija A št. 294-B; in *Cordova proti Italiji (št. 1)*, št. 40877/98, 54. odstavek, ESČP 2003-I).

74. Nazadnje pa Sodišče ponovno poudarja, da ni njegova naloga revidirati ustrezno zakonodajo in prakso *in abstracto*, ampak ugotoviti, ali je način, na katerega je bila uporabljena ali je vplivala na pritožnika, pomenil kršitev konvencije (glej, *mutatis mutandis, Padovani proti Italiji*, 26. februar 1993, 24. odstavek, serija A št. 257-B).

b) Uporaba teh načel pri obravnavani zadevi

75. Sodišče mora ugotoviti, ali je bilo na podlagi dejstev primera vzpostavljeno pravično ravnotežje med interesi učinkovitega pravosodja na eni strani in interesi pritožnika na drugi strani (glej, *mutatis mutandis, Geffre proti Franciji (sklep)*, št. 51307/99, CEDH 2003-I).

76. Po eni strani pravila o vročitvi vabil in sklepov z objavo na sodni oglasni deski in v uradnem listu služijo legitimnemu cilju zagotoviti, da so stečajni postopki hitri in učinkoviti (glej, *mutatis*

mutandis, De Geouffre de la Pradelle proti Franciji, 16. december 1992, 32. odstavek, serija A št. 253-B). Razlog za odpravo osebne vročitve je, da ta vrsta postopka lahko vključuje veliko upnikov in strank. Osebna vročitev sodnih dokumentov lahko bistveno prispeva k stroškom postopka in poleg tega ovira njegov potek, če je neuspešna.

77. Po drugi strani pa je v skladu z notranjim pravom obravnava o razdelitvi stečajne mase ključna točka v postopku. Do te točke lahko upniki izpodbijajo predlog stečajnega upravitelja za razdelitev stečajne mase. Tega pozneje ne morejo več storiti niti se ne morejo pritožiti proti sklepu o razdelitvi stečajne mase (glej 52. točko zgoraj). V zvezi s tem Sodišče ugotavlja, da je osemdnevni rok za vložitev pritožbe zoper sklep o razdelitvi razmeroma kratek (glej 54. točko zgoraj).

78. Pritožnik je bil stranka v postopku, pri katerem je trajalo več kot osem let, da je bila razpisana obravnava o razdelitvi stečajne mase. Na tej točki je ostalo le še devetnajst upnikov, katerih imena so morala biti sodišču znana (glej 34. točko zgoraj). Poleg tega je pritožnik, ki ga v postopku ni zastopal odvetnik, trdil, da mu je stečajni upravitelj zagotovil, da bo obveščen o vsakem napredku v postopku (glej 19. točko zgoraj). Sodišče ne vidi razloga, zakaj pritožnik ne bi smel zaupati stečajnemu upravitelju, zlasti ob upoštevanju precej majhnega števila upnikov v postopku (glej, *mutatis mutandis, De Geouffre de la Pradelle*, navedeno zgoraj, 33. odstavek). Končno pa domača zakonodaja predvideva možnost objave obvestila o obravnavi glede razdelitev premoženja tudi v množičnih medijih (glej 51. točko zgoraj), čeprav dejansko ne določa osebne vročanja pozivov in sodnih odločb v stečajnem postopku.

79. Sodišče obžaluje, da v obravnavanem primeru domače sodišče ni uporabilo možnosti objave. Sodišče se ne more strinjati s trditvijo vlade, da bi pritožnik moral vedeti za prodajo hotelskega kompleksa R. V. iz spletnih medijskih poročil (glej 31. in 67. odstavek zgoraj). Strinja se s pritožnikom, da zadevnih medijev ni mogoče šteti kot namenjenih splošni javnosti in/ali meniti, da so dosegli pritožnika (primerjaj *Geffre proti Franciji*, navedeno zgoraj), starejšo osebo, ki je navedla, da ne zna uporabljati računalnika ali dostopati do interneta.

80. Sodišče meni, da bi bilo nestvarno pričakovati, da bo pritožnik redno pregledoval sodno oglasno desko, ki je v drugem mestu in ne v kraju njegovega stalnega prebivališča, ali da bo imel dostop do vseh izdaj uradnega lista.

81. V okoliščinah obravnavanega primera Sodišče ne more sklepati, da je imel pritožnik pošteno možnost izvedeti za obravnavo o razdelitvi stečajne mase in da je njegova neudeležba v postopku posledica njegove premajhne skrbnosti (glej, nasprotno, *Cañete de Goñi proti Španiji*, št. 55782/00, 39. odstavek, ESČP 2002-VIII). Poleg tega meni, da ne bi bilo nesorazmerno zahtevati od države, naj sprejme dodatne ukrepe, da bi z nadaljnjimi sredstvi zagotovila maloštevilnim strankam, vključno s pritožnikom, ki so še ostale v postopku, da bi bile obveščene o obravnavi glede razdelitve in o sklepu, sprejetem na obravnavi. Ker je bil pritožnik prikrajšan za možnost, da sodeluje pri obravnavi 10. septembra 2008, ni mogel izpodbijati načrta stečajnega upravitelja za razdelitev stečajne mase in s tem braniti svoje pravice, da pridobi višji delež svoje terjatve iz neizplačanih plač.

82. Zgoraj navedeno zadošča za sklep, da je bila v tej zadevi kršena pritožnikova pravica do poštenega sojenja v smislu prvega odstavka 6. člena konvencije.

II. ZATRJEVANA KRŠITEV 6. IN 13. ČLENA KONVENCIJE ZARADI DOLŽINE POSTOPKA IN NEUČINKOVITOSTI PRAVNIH SREDSTEV V TEJ ZVEZI

83. Pritožnik se je tudi pritožil, da trajanje postopka ni bilo v skladu z zahtevo po »razumnem roku« iz prvega odstavka 6. člena konvencije (glej 57. odstavek zgoraj).

84. Nazadnje se je pritožnik pritožil, da so bila razpoložljiva pravna sredstva pri predolgotrajnih postopkih v Sloveniji neučinkovita. Skliceval se je na 13. člen konvencije, ki se glasi:

»Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.«

A. Sprejemljivost

85. Vlada je vložila ugovor, da pritožnik ni izčrpal vseh notranjepravnih sredstev, ki so mu bila na razpolago na podlagi zakona iz leta 2006.

86. Sodišče ugotavlja, da je vprašanje, ali je bila zahteva, da mora pritožnik izčrpati notranjepravna sredstva, v tej zadevi izpolnjena, tesno povezano s pritožbo glede obstoja učinkovitega pravnega sredstva v smislu 13. člena konvencije. Zato meni, da je treba ta ugovor vlade po prvem odstavku 6. člena konvencije povezati z utemeljenostjo pritožbe na podlagi 13. člena konvencije.

87. Sodišče pripominja, da ta del pritožbe v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije ni očitno neutemeljen in da ni nesprejemljiv iz kakršnih koli drugih razlogov. Torej ga je treba razglasiti za sprejemljivega.

B. Utemeljenost

1. 6. člen

(a) Trditve strank

88. Pritožnik je trdil, da so bili postopki predolgotrajni.

89. Vlada je priznala, da je postopek o delovnem sporu presegel zahtevo po razumnem trajanju, vendar je trdila, da domačim sodiščem ni mogoče očitati, da niso ravnala z zadostno skrbnostjo.

90. Glede stečajnih postopkov je vlada še trdila, da so bili zapleteni in da bi Sodišče moralo upoštevati, da je bil zaključek teh postopkov odvisen od zaključka vzporednih stečajnih in denacionalizacijskih postopkov v zvezi s hotelskim kompleksom R. V. (glej 22. točko zgoraj).

91. Vlada je trdila, da domačim sodiščem tudi ni mogoče očitati pomanjkanja skrbnosti pri stečajnem postopku. Čeprav je vlada priznala, da pritožnik nikakor ni prispeval k dolžini postopka, pa je menila, da zadeva zanj ni bila zelo pomembna, saj trajanje stečajnega postopka ni vplivalo na nizki znesek, ki ga je nato prejel iz stečajne mase podjetja v stečaju.

(b) Presoja Sodišča

92. Sodišče torej meni, da se je v tej zadevi določanje pritožnikovih »civilnih pravic« v smislu prvega odstavka 6. člena konvencije začelo v postopku o delovnem sporu ter nadaljevalo v postopku izvršbe in stečajnem postopku (glej *Di Pede proti Italiji*, 26. september 1996, 22. odstavek, Poročila o sodbah in sklepih 1996-IV; *Sukobljevič proti Hrvaški*, št. 5129/03, 37. odstavek, 2. november 2006; in *Sedminek*, navedeno zgoraj, 40. odstavek, 24. oktober 2013).

93. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je torej začelo 28. junija 1994, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo, in se končalo 4. decembra 2009, ko je ustavno sodišče zavrnilo pritožnikovo ustavno pritožbo glede stečajnega postopka. Postopek je tako trajal petnajst let in pet mesecev in sklepi so bili izdani na šestih stopnjah.

94. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presoјati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in ustreznih organov ter kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII). Sodišče tudi poudarja, da je pri delovnih sporih potrebna posebna skrbnost (glej *Ruotolo proti Italiji*, 27. februar 1992, 17. odstavek, serija A št. 230-D, in *Bauer proti Sloveniji*, št. 75402/01, 19. odstavek, 9. marec 2006).

95. Ob ločeni uporabi meril za pravdni postopek, postopek izvršbe in stečajni postopek Sodišče ugotavlja, da se postopek v zvezi z delovnim sporom ni zdel zelo zapleten in da v tem nizu postopkov pritožniku ni mogoče pripisati nobenih večjih zamud.

96. Pri ocenjevanju razumnosti časa, ki je pretekel, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo, je treba upoštevati tudi stanje postopka v tistem času. V tej zvezi Sodišče ugotavlja, da je takrat postopek potekal že eno leto in dva meseca ter da sodišče v tem obdobju ni sprejelo nobenih postopkovnih korakov. Še več, ko je konvencija začela veljati, je prvostopenjsko sodišče potrebovalo dodatnih šestnajst mesecev za razpis prve obravnave ter več kot dve leti in šest mesecev za izdajo sodbe. Postopek se je dodatno zavlekel zaradi višjega sodišča, ki je potrebovalo več kot dve leti, da je odločilo o pritožbi pritožnika.

97. V zvezi s stečajnim postopkom, ki je tudi vplival na dolžino postopka izvršbe, je Sodišče pripravljeno sprejeti, da se načelno lahko šteje za bolj zapletenega in da je trajanje postopka v obravnavani zadevi delno posledica odvisnosti od izida drugega niza stečajnih postopkov, ki pa je bil spet odvisen od izida denacionalizacijskega postopka. Vendar pa Sodišče ne more pritrditi vladi, da te okoliščine upravičujejo celotno trajanje postopka, ki je znašalo več kot osem let in pet mesecev na prvi stopnji. V zvezi s tem Sodišče ponovno poudarja, da je država tista, ki mora svoj sodni sistem organizirati tako, da svojim sodiščem omogoči spoštovanje zahteve prvega odstavka 6. člena konvencije (glej, *mutatis mutandis*, *Tusa proti Italiji*, 27. februar 1992, 17. odstavek, serija A, št. 231-D, in *Jama proti Sloveniji*, št. 48163/08, 36. odstavek, 19. julij 2012).

98. Sodišče se ne more strinjati s trditvijo vlade, da je bil stečajni postopek, v katerem je pritožnik poskušal uveljaviti sodbo, ki je bila predhodno izdana v njegovo korist, manjšega pomena za pritožnika.

99. Sodišče po pregledu vsega gradiva, ki mu je bilo predloženo, in ob upoštevanju svoje sodne prakse (glej *Čakš proti Sloveniji*, št. 37294/02, 19. odstavek, 7. december 2006, in *Jama*, navedeno zgoraj, 36. odstavek), iz razlogov, navedenih zgoraj, meni, da je bilo v obravnavanem primeru skupno trajanje postopka čezmerno in ni izpolnilo zahteve po »razumnem roku«.

100. Zato je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

2. 13. člen

101. Sodišče ponovno poudarja, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za domnevno kršitev zahteve iz prvega odstavka 6. člena, po katerem mora biti zadeva obravnavana v razumnem roku (glej *Kudla proti Poljski* [VS], št. 30210/96, 156. odstavek, ESČP 2000-XI).

102. Sodišče ugotavlja, da stečajni postopek, čeprav je nadaljevanje predhodnega postopka o delovnem sporu in izvršbi, vseeno pomeni posebno fazo postopka glede pravnih sredstev, ki so na voljo v zvezi s pritožbami glede nepotrebnega odlašanja. Že pred tem je ocenilo učinkovitost pravnih sredstev v zadevah proti Sloveniji z razlikovanjem različnih faz postopka ali nizov postopka (glej *Sirc proti Sloveniji*, št. 44580/98, 166.–178. odstavek, 8. april 2008; *Blekič proti Sloveniji (sklep)*, št. 14610/02, 72.–85. odstavek, 7. julij 2009; *Robert Lesjak proti Sloveniji*, št. 33946/03, 40.–53. odstavek, 21. julij 2009; in *Beguš proti Sloveniji*, št. 25634/05, 27.–31. odstavek, 15. december 2011).

103. Sodišče glede postopkov o delovnem sporu in izvršbi ugotavlja, da sta bila končana, preden je začel veljati zakon iz leta 2006. Prav tako je Sodišče zavrnilo očitke in trditve, ki jih je navedla vlada v prejšnjih primerih v zvezi s postopki, končanimi pred začetkom veljavnosti zakona iz leta 2006 (glej *Grzinčič proti Sloveniji*, št. 26867/02, 75.–76. odstavek, 3. maj 2007), in ne vidi razloga, da bi v tej zadevi sprejelo drugačen sklep.

104. Glede stečajnih postopkov je Sodišče v zadevi *Sedminek* (navedeno zgoraj, 63.–65. odstavek) ugotovilo, da so bila pravna sredstva, ki so bila pritožnikom na voljo za vložitev pritožbe glede trajanja stečajnega postopka pred začetkom veljavnosti zakona iz leta 2006, neučinkovita.

105. Poleg tega vlada še vedno ni predložila nobene domače sodne prakse, da bi pokazala, kako so lahko pospešitvena sredstva na podlagi zakona iz leta 2006 učinkovito sredstvo v tej vrsti postopkov (glej, *mutatis mutandis*, *Eberhard in M. proti Sloveniji*, št. 8673/05 in 9733/05, 107. odstavek, 1. december 2009). Brez takih primerov sodne prakse pa Sodišče ni prepričano, da se lahko pravna sredstva, ki jih je navedla vlada, štejejo za učinkovita po prvem odstavku 35. člena konvencije.

106. Sodišče torej meni, da je bil v vseh fazah postopka pri obravnavani zadevi kršen 13. člen, saj v domači zakonodaji ni bilo pravnega sredstva, s katerim bi pritožnik lahko dosegel odločitev sodišča, ki bi potrdila njegovo pravico do obravnave zadeve v razumnem roku, kot je določeno v prvem odstavku 6. člena. Glede na ta sklep Sodišče zavrača tudi ugovor vlade v zvezi z izčrpanjem notranjepravnih sredstev.

III. DRUGE ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE

107. Ob sklicevanju na prvi odstavek 6. člena se je pritožnik pritožil, da je bila njegova pravica do poštenega sojenja kršena v postopku o delovnem sporu in v stečajnem postopku. Zlasti je trdil, da bi morale stečajno sodišče *po uradni dolžnosti* presoditi, ali je treba njegove terjatve obravnavati kot prednostne, saj so bile te terjatve do podjetja sprejete s sodbo sodišča. Poleg tega je menil, da dejstvo, da mu v stečajnem postopku ni bil podeljen celotni znesek, ki mu ga je prisodilo delovno sodišče, prav tako pomeni kršitev 1. člena Protokola št. 1 k tej konvenciji. Pritožil se je tudi glede kršitve 14. člena konvencije z utemeljitvijo, da so ga v stečajnem postopku obravnavali drugače kakor drugega delavca, ki je bil v podobnem položaju in je prejel celoten znesek, ki mu ga je podelilo delovno sodišče. Nazadnje se je na podlagi 13. člena pritožil, da ni imel na razpolago učinkovitega pravnega sredstva za izpodbijanje sklepa stečajnega sodišča.

108. Glede na vse razpoložljivo gradivo pa Sodišče ugotavlja, da te pritožbe ne kažejo, da bi bile kršene pravice in svoboščine, določene v konvenciji ali njenih protokolih.

109. V skladu s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena konvencije je ta del pritožbe treba zavrniti kot očitno neutemeljen in ga razglasiti za nesprejemljivega.

IV. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

110. 41. člen konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Odškodnina

111. Pritožnik je zahteval 30.000 EUR za premoženjsko škodo in 25.000 EUR za nepremoženjsko škodo.

112. Vlada je zahtevke izpodbijala. Trdila je, da med zatrjevano kršitvijo in zahtevano odškodnino ni vzročne povezave. Poleg tega je trdila, da je bil zahtevek pritožnika za nepremoženjsko škodo pretiran.

113. Sodišče ne vidi vzročne zveze med ugotovljeno kršitvijo in zatrjevano premoženjsko škodo, zato ta zahtevek zavrača. Po drugi strani pa prisoja pritožniku 12.500 EUR za nepremoženjsko škodo.

B. Stroški in izdatki

114. Pritožnik je tudi zahteval 3.768,81 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred domačimi sodišči, ter za stroške in izdatke, ki so nastali pred Sodiščem.

115. Vlada je trdila, da zahtevek ni bil podprt z zadostnimi dokaznimi listinami in da je znesek pretiran.

116. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov, če dokaže, da so dejansko nastali in bili neizogibni ter da je njihov znesek razumen. Sodišče v tej zadevi ob upoštevanju razpoložljivih dokumentov in zgoraj navedenih meril meni, da je upravičeno prisoditi znesek 2.500 EUR za kritje stroškov iz vseh naslovov.

C. Zamudne obresti

117. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO:

*1. razglaš*a, da sta pritožba na podlagi prvega odstavka 6. člena konvencije o trajanju in nepoštenosti stečajnega postopka, ker pritožnik ni bil obveščen o obravnavi glede glavne razdelitve stečajne mase, in pritožba na podlagi 13. člena konvencije glede pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s trajanjem postopka sprejemljivi, preostali del pritožbe pa nesprejemljiv;

*2. razsoj*a, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije, ker pritožnik ni bil ustrezno obveščen o razdelitvi stečajne mase;

3. *razsoja*, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena in 13. člen konvencije zaradi dolgotrajnosti postopkov in neučinkovitosti pravnih sredstev v tej zvezi;

4. *razsoja*,

(a) da mora tožena država pritožniku v treh mesecih od dne, ko postane sodba v skladu z drugim odstavkom 44. člena konvencije dokončna, plačati ta zneska:

(i) 12.500 EUR (dvanajst tisoč petsto evrov) za nepremoženjsko škodo in morebitni davek;

(ii) 2.500 EUR (dva tisoč petsto evrov) za stroške in izdatke ter morebitni davek, obračunan pritožniku;

b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. *zavrača* preostali del zahtevka pritožnika za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 21. maja 2015 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Claudia Westerdiek
sodna tajnica

Mark Villiger
predsednik